

А. В. Колдовський, аспірант ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

АНАЛІЗ ПРАКТИЧНИХ ПІДХОДІВ НБУ ДО РЕГУЛЮВАННЯ ОБМІННОГО КУРСУ ГРИВНІ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЕКОНОМІКИ

Одним з головних завдань Національного банку України є забезпечення зовнішньої стабільності національної грошової одиниці, що виражається у підтримці стабільності обмінного курсу гривні. Найважливішим моментом для реалізації цього завдання є визначення оптимального режиму валютного курсу, тому проаналізуємо вплив світової фінансово-економічної кризи на стан валютно-курсової політики в Україні, а також підходи до регулювання обмінного курсу Національним банком України у період економічного спаду.

У 2008 р. Національний банк України врівноважував валютний курс переважно через купівлю іноземної валюти. Загальний обсяг валютних інтервенцій упродовж січня-серпня 2008 р. становив 6,6 млрд. дол. США. Автором виявлено, що задля мінімізації дефіциту іноземної валюти та зниження девальваційного тиску на гривню впродовж ІУ кварталу 2008 р. Національний банк України проводив активні валютні інтервенції шляхом продажу 10,3 млрд. дол. США. У 2008 р. сальдо валютних інтервенцій Національного банку України становили “мінус” 3,9 млрд. дол. США проти “плюс” 7,6 млрд. дол. США у 2007 р.

Протягом 2009 р. офіційний курс гривні відносно долара США знизився на 3,7 % порівняно з 52,5 % у 2008 р. Відповідно до умов Меморандуму про економічну і фінансову політику в рамках фінансової програми “Стенд-бай” Національним банком України з квітня 2009 р. було започатковано встановлення офіційного курсу гривні до долара США на рівні середньозваженого курсу продавців і покупців на міжбанківському валютному ринку України за попередній робочий день з можливим відхиленням ± 2 %. Як свідчать факти, Національний банк України активно проводив політику протидії девальваційному тиску шляхом проведення валютних інтервенцій. Завдяки цьому середньозважений курс гривні до долара США на міжбанківському ринку наприкінці вересня був на рівні серпня. У лютому 2009 р. Національний банк України ініціював проведення цільових аукціонів із продажу валюти населенню для підтримання його кредитних зобов’язань в іноземній валюті, на яких здійснювався продаж доларів США, євро і швейцарських франків.

Стабілізація ситуації на валютному ринку у 2010 р. дала можливість Національному банку України здійснювати інтервенції з купівлі

іноземної валюти, поповнюючи міжнародні резерви. Починаючи з березня, вперше після серпня 2008 р. Національний банк України мав додатне сальдо валютних інтервенцій. У березні-серпні воно становило 5,1 млрд. дол. США (в еквіваленті). Проте з вересня ситуація знову змінилася в бік стійкого домінування попиту на іноземну валюту, а Національний банк України був змушений здійснювати інтервенції з її продажу. Завдяки стабілізації ситуації на валютному ринку та зменшенню різниці між офіційним і міжбанківським курсом гривні до долара США з березня звітного року Національний банк України призупинив проведення цільових аукціонів з продажу іноземної валюти.

Для недопущення різких курсових коливань гривні у 2011-2012 р. Національний банк України зберігав свою присутність на валютному ринку. Протягом 2011-2012 року він здійснював інтервенції як з купівлі іноземної валюти, так і з її продажу. Завдяки вдосконаленню Національним банком України порядку проведення готівкових валютно-обмінних операцій та підвищенню дієвості контролю за їхньою правомірністю попит на іноземну готівку помітно зменшився.

Для нейтралізації негативних наслідків світової фінансової кризи Національним банком України, починаючи з жовтня 2008 року, було прийнято низку постанов Правління Національного банку України.

Ефективність вибору форм валютно-курсової політики визначається адекватністю регулятивних важелів впливу центрального банку на організацію валютних відносин відповідно до тих умов, у яких функціонує національна економіка, рівня її розвитку і ступеня інтеграції у світове господарство.

Колдовський, А.В. Аналіз практичних підходів НБУ до регулювання обмінного курсу гривні в умовах нестабільності економіки [Текст] / А.В. Колдовський // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України [Текст]: збірник тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (8–9 листопада 2012 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2012. – С. 102–104.